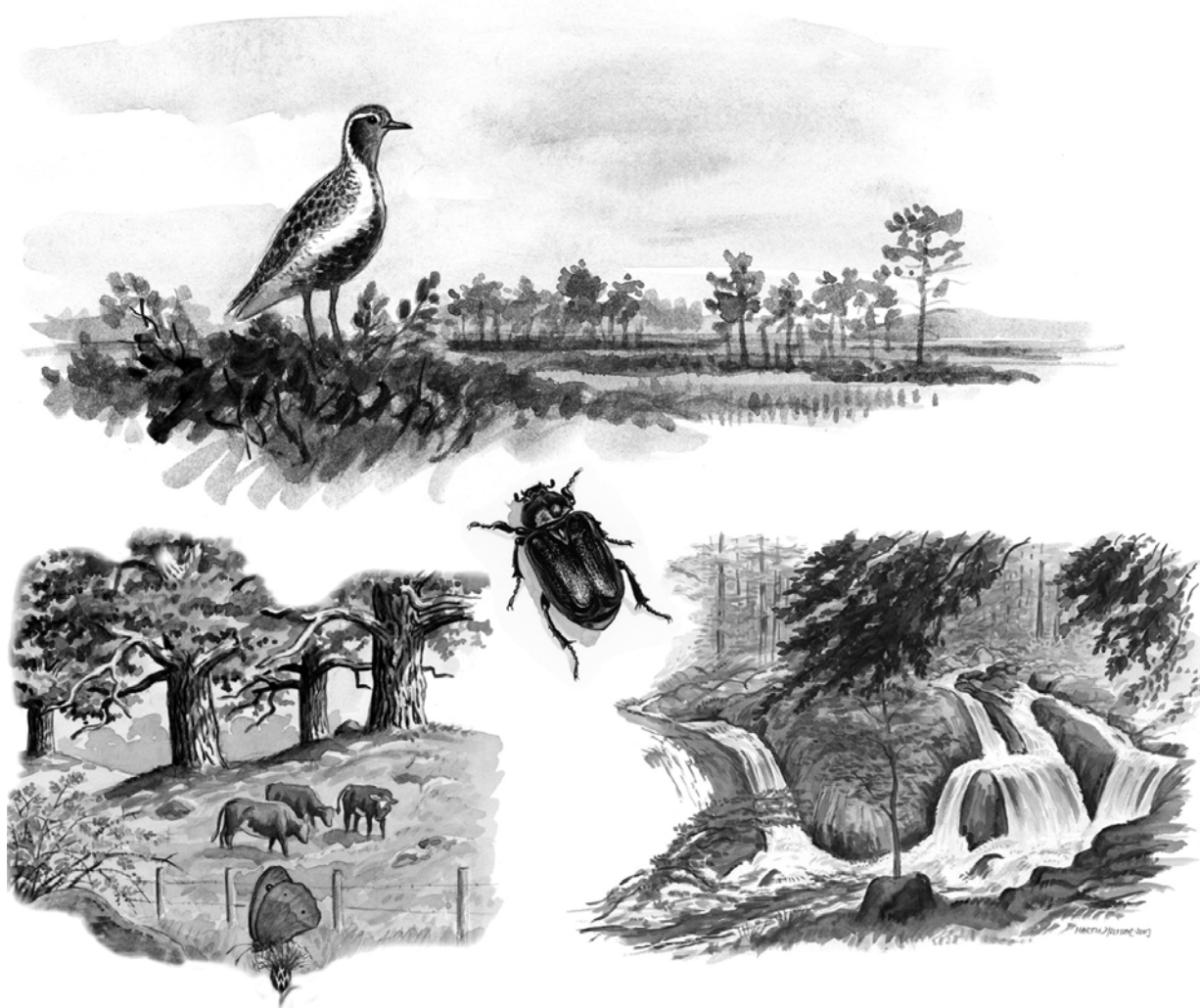

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Bevarandeplan för Natura 2000-område

SE0530039 Ranneberget

EU:s medlemsländer bygger upp ett sk. "ekologiskt nätverk" av naturområden som kallas Natura 2000. Livsmiljöerna för vilda djur och växter krymper i snabb takt och många arter hotas av utrotning. Länderna i EU samarbetar därför för att försöka bevara det europeiska växt- och djurlivet. Arbetet grundas på två EU-direktiv, *fågeldirektivet* och *art- och habitatdirektivet*.

Natura 2000-områden i Västra Götalands län

I Västra Götalands län finns 406 av regeringen beslutade Natura 2000-områden (t.o.m. år 2004) som sammanlagt har en yta av cirka 240 900 hektar. Avsikten med områdena är att bevara speciella, i EU direktiven bestämda naturtyper och arter. I länet förekommer 54 av dessa naturtyper och 95 djur- och växtarter. Arbetet med att utse områden har pågått sedan EU-inträdet 1995. Naturtyperna kan sammanfattas i följande kategorier och täcker cirka hälften av den totala ytan.

- Berg / hållmark, 3 800 ha
- Odlingssmark / hed, 3 506 ha
- Lövskog, 5 248 ha
- Barrskog, 8 475 ha
- Våtmark / hed, 14 218 ha
- Sötvatten, 21 567 ha
- Sötvatten, Vättern, 60 000 ha
- Hav / kust, 25 304 ha

Bevarandeplanen

Till varje Natura 2000-område ska det finnas en bevarandeplan. Den ger en beskrivning av området och dess naturvärden, vad som kan skada eller påverka naturvärdena samt vad som krävs för att de ska finnas kvar. Planen ska också underlätta vid tillståndsprövningar enligt miljöbalken. Bevarandeplaner utarbetas och fastställs av Länsstyrelsen som även är ytterst ansvarig för att målsättningen med området uppfylls. Planen kan dock revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningar ändras; den sägs vara ett "*levande dokument*". Det är därför aldrig för sent att bidra med kunskap och synpunkter, kontakta gärna Länsstyrelsen. När bevarandeplanen ändras medför det att den måste fastställas på nytt. Markägare och andra berörda ges då nytt tillfälle att lämna synpunkter om ändringarna är av betydelse.

Tillståndsplikt och samråd

För att inte skada Natura 2000-områdenas värden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det gäller även åtgärder utanför Natura 2000-området (regleras av miljöbalken). Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som kan påverka naturvärdena i ett område bör man samråda med länsstyrelsen innan man påbörjar en åtgärd. Om det rör sig om en skogsbruksåtgärd ska istället samråd hållas med skogsvårdsstyrelsen innan en åtgärd påbörjas.

Mer information

Länsstyrelsen - www.o.lst.se - Telefon 031-60 50 00 vx. - E-post: natura2000@o.lst.se

Skogsvårdsstyrelsen - www.svo.se - Telefon 033-17 73 30 vx. - E-post: svs@svsvg.svo.se

Naturvårdsverket - www.naturvardsverket.se

Om lagstiftningen som Natura 2000 bygger på

Ett Natura 2000-områdes juridiska status bestäms av flera paragrafer i miljöbalken. Förutom bestämmelser om områdesskydd och tillståndsprövning enligt 7 kap. miljöbalken är Natura 2000-områden även riksintresseområden enligt 4 kap. 1 och 8 §§ i miljöbalken, vilket innebär att Natura 2000-bestämmelserna får en tydlig koppling till en rad andra lagar som rör markanvändning. Bestämmelser som rör miljökonsekvensbeskrivningar (MKB), tillsyn och ersättningsfrågor m.m. i Natura 2000-områden finns även i miljöbalkens kapitel 6:1 och 7, 11:9, 17:3, 19:2, 21:7, 29:4 och 31:4 och 5 kap. MB samt i förordningen om områdesskydd (1998:1252).

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Naturvårdsenheten
Maria Johansson

BEVARANDEPLAN Diarienummer:
Fastställd 511-37211-2005
2005-08-15

Enligt sändlista

Bevarandeplan för Natura 2000-området

SE0530039 Ranneberget

Kommun: Mellerud Områdets totala areal: 85 ha
Områdestyp: pSCI, Life Biogeografisk region: Boreal

Naturtyper och arter som måste bevaras i området:

- 9010 - Västlig taiga*
- 9020 - Boreonemoral ädellövskog*
- 9050 - Näringsrik granskog
- 9180 - Ädellövskog i branter*
- 9190 - Näringsfattig ekskog

Bevarandeplanen behöver uppdateras!

Enligt nuvarande kunskap om området vet vi att

följande naturtyper inte finns eller inte har naturtypsstatus:

- 9020 - Nordlig ädellövskog
- 9190 - Näringsfattig ekskog

Utvecklingsmark till ytterligare naturtyper kan finnas. Detta är viktigt att ta hänsyn till.

Bevarandesyfte

Syftet med Natura 2000-området är att de naturtyper och arter som finns i området (se förteckningen) ska bevaras långsiktigt. Varje naturtyp och art ska bidra till att upprätthålla s.k. gynnsam bevarandestatus inom sin biogeografiska region. Det här området utgör därför en viktig del i det ekologiska nätverk av områden som Natura 2000 bygger på.

Det främsta syftet är att bevara en äldre naturskogsartad skog med ängsgranskog och ädellövskog.

Regeringen fattade beslut om att föreslå området till Natura 2000-nätverket i december 1995.

Beskrivning av området

Ranneberget ligger på den sydöstligaste delen av bergsryggen Lianefjäll i Dalskogs och Skålleruds socknar i Melleruds kommun. Området är starkt kuperat. På höjderna dominerar näringsfattiga och svårvittrade bergarter som innehåller granit. På dessa bergryggar växer tall och vårtbjörk. I de fuktigare partierna finns granskogar. Långa bergbranterna och i dalarna finns lättvittrade och näringsrika bergarter, främst kloritsten och breccia. Det har gett upphov till frodiga ädellövskogar och ängssgranskogar. En stor del av lövskogarna har naturskogskaraktär med ett olikåldrigt och artrikt trädskikt. Det finns gott om gamla och grova träd och död ved. Ett litet område vid Janses kulle är betat.

Området har ett rikt fågelliv och stor betydelse för Natura 2000-arterna vittryggig hackspett, spillkråka och järpe. Andra hotade fågelarter som finns i området är stenkäck och nötkråka. Vegetationen är också rik med arter som dvärghäxört, korallrot, vårärt, vippärt, sårläka, backskafting, skogsstarr, murgröna, nässelklocka samt de hotade och rödlistade arterna skogssvingel (rödlistekategori missgynnad), uddbräken (rödlistekategori starkt hotad), idegran (rödlistekategori missgynnad) och Natura 2000-arten hällebräcka (rödlistekategori missgynnad). En mångfald av lavar finns också med t.ex. de hotade lavarna jättelav (rödlistad som starkt hotad), örtlav (rödlistad som starkt hotad), blylav (rödlistad som missgynnad), gytterlav och kort parasitlav. Landmolluskser (sniglar och snäckor) har också en artrik förekomst i området. Ranneberget är skyddat som naturreservat.

Bevarandemål

Målet är att naturtypernas arealer ska bibehållas och att dess arter ska ha långsiktigt hållbara populationer. Exempel på uppföljningsbara bevarandemål beskrivs under respektive naturtyp och art. Vilka av dessa mål som kommer att användas i området bestäms när kompletterande inventeringar genomförs. Då kommer även koder som x, y och liknande att ersättas med siffror och arter.

Markägareförhållanden

Området ägs av privata markägare.

Vad kan påverka negativt

- Avverkningar i angränsande mark om inte en skogsskärm i anslutning till reservatet lämnas som skydd mot vindskador.
- Gran i lövskogsmiljöerna. Dessa kan konkurrera ut lövträden.
- Kunskapsbrist om Natura 2000-arternas populationsstorlekar, utbredning och förutsättningar i området.

Nedan nämnda åtgärder skulle påverka negativt men regleras i reservatsföreskrifterna:

- Produktionsinriktat skogsbruk främst slutavverkningar, men även buskröjning, plantering, etc. Avverkning av gran som hotar lövträden är inget hot, liksom naturvårdsgallringar och naturvårdsröjningar i ungskogarna.
- Dikning, dämning och andra markavvattnande åtgärder som förändrar hydrologin.
- Åtgärder som skadar fältskiktet som t.ex. markberedning, transporter (gäller ej befintliga vägar), grävning, schaktning, tippning och täktverksamhet.
- Olika former av exploatering som t.ex framdragande av ledningar eller uppförande av byggnad eller väg.

Bevarandeåtgärder

Förutom vad som i övrigt gäller enligt miljöbalken och annan miljölagstiftning krävs tillstånd för att bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Tillstånd krävs inte för verksamheter och åtgärder som direkt hänger samman med eller är nödvändiga för skötseln och förvaltningen av det berörda området (7 kap 28 a § miljöbalken).

Förutom Natura 2000-bestämmelserna är Ranneberget skyddat som naturreservat. Den gallring av gran i unglövskogarna som anges i naturreservatets skötselplan bör göras snarast, grantätningar, som kan vara lämpliga habitat för järpen bör dock sparas. En plan för naturvårdsbränning i länet behöver tas fram.

Bevarandestatus

Bevarandestatusen är tämligen god, men gran behöver röjas bort i lövskogarna.

Uppföljning av naturtyper och arter

De i bevarandeplanen angivna målen ska följas upp.

Bevarandemålen följs upp med olika tidsintervall beroende på vilken naturtyp eller art som berörs. Naturtyper som inte kräver skötsel följs upp stickprovsvis med glesa tidsintervall liksom arter som till exempel förekommer på många lokaler eller som inte är hotade i så hög grad. Områden som vid basinventeringen inte konstateras ha gynnsam bevarandestatus följs upp regelbundet tills gynnsam bevarandestatus uppnåtts. Samtliga områden ska följas upp om de innehåller arter och naturtyper som är sällsynta, särskilt viktiga för biologisk mångfald eller kräver regelbunden skötsel.

Dokumentation

Länsstyrelsen i Älvsborgs län. 1989:3. Martinsson, P.-O.: Lövskogar i Melleruds kommun. ,

Länsstyrelsen i Älvsborgs län, Meddelande 1994:4.

Martinsson, P.- O.: Sammanställning av naturinventeringar kring Ranneberget i Melleruds kommun, Dalsland.

Länsstyrelsen i Älvsborgs län. 1994: Skötselplan och beslut för Rannebergets naturreservat. Beslut 1994-08-29.

Digitaliserad skötselplan.

Naturtyper, djur- och växtarter som speciellt måste bevaras i området

9010 Västlig taiga*

Beskrivning:

Generellt sett förekommer naturtypen på torr-blöt och näringsfattig-näringsrik mark. Trädsiktets krontäckningsgrad är 30-100% och utgörs av inhemska barrträd och triviala lövträd (björk, asp, al, sälg, rönn) dock inte fjällbjörk. Skogen ska vara, eller i en relativt nära framtid kunna bli naturskog eller likna naturskog m.a.p. egenskaper och strukturer. Den kan ha påverkats av t.ex. plockhuggning, bete eller naturlig störning. Skogen ska vara i ett sent eller i ett relativt sent successionsstadium. Det ska finnas gamla träd och död ved och en kontinuitet för de aktuella trädslagen. Om naturliga störningsprocesser eller skötselåtgärder i syfte att imitera sådana har påverkat området kan även områden i yngre successionsstadier ingå. Egenskaper och strukturer som är typiska för naturskog finns normalt även i yngre successionsstadier. Skogens hydrologi ska inte vara under stark generell påverkan från markavvattning. Näringskrävande örter finns endast undantagsvis. Naturtypen hyser vanligtvis en mängd rödlistade arter som gynnas av lång skoglig kontinuitet, gamla träd, död ved eller brandfält och successionsstadier efter brand. Undergrupper: A. Granskog B. tallskog C1. barrblandskog C2. blandskog D. triviallövskog E. kalmarglest beskogad mark med mycket död ved efter störning (ex. brandfält) F. naturliga successionsstadier efter störning, (ex. barr-, löv- eller blandbrännor)

Den äldre skog på Ranneberget som inte är så rik på ädellöv eller inte tillräckligt örtrik för att räknas som örtrik granskog räknas till den här naturtypen. En viktig förutsättning för naturtypen är att det finns träd i alla åldrar och döda träd. Därför är naturtypen känslig för bruten kontinuitet i trädsiktet. Naturlig dynamik med stormfällningar, insektsangrepp, översvämningar och brand är en förutsättning för gynnsam bevarandestatus i västlig taiga. Många hotade arter är beroende av återkommande bränder. Naturtypen är känslig för brist på bränder, men eftersom naturtypen är liten och hyser många andra hotade arter skulle brand i området vara ett hot. Lav- moss och svampfloran, som är en viktig del av naturtypen, är känslig för luftföroreningar. Liknande skogar i närområdet är viktigt för arterna spridningsförmåga. Därför är naturtypen känslig för fragmentering.

Bevarandemål:

Areal

-Arealen västlig taiga ska vara minst x hektar.

För undertyperna gäller att:

-Arealen lövrik barrnaturskog, lövbrännor och andra lövdominerade taigatyper ska vara minst x ha eller öka.

Struktur och funktion

-Det ska finnas minst x m³ död ved per ha. (Relationen död ved/levande ved ska vara minst 1/5.)

-På mer än x (90) % av arealen ska lövträdsandelen i granskogar vara minst x %, varav lövträdsarterna sälg, rönn och asp ska förekomma med minst x %.

-Träd av utländskt ursprung (t.ex. contortatall och olika ädelgranar) får inte finnas i området.

Typiska arter

-Minst x av de typiska lavararterna ska förekomma i minst x % av provytorna.

-Minst x av de typiska mossarterna ska förekomma i minst x % av provytorna.

-Minst x av de typiska kärleväxterna korallrot, x ska förekomma i minst x % av provytorna.

-Antalet häckande par av de typiska fågelarterna nötkråka, spillkråka ska vara minst x respektive y.

Negativ påverkan:

Se "vad kan påverka negativt?" för området som helhet.

Bevarandeåtgärder: Se bevarandeåtgärderna för området som helhet.

Bevarandestatus: Okänd. Kommer att kompletteras när basinventeringen är utförd.

Uppföljning: Se tillsvidare den allmänna beskrivningen under rubriken: Uppföljning av naturtyper och arter. Uppföljningsmetoder mm. kommer att beskrivas senare.

9020 Boreonemoral ädellövskog*

Beskrivning: Generellt sett förekommer naturtypen på mark som är torr-fuktig och relativt näringsrik. Trädskiktets krontäckningsgrad är normalt 50-100%, och ädellövträd utgör minst 50% av grundytan. Viktiga komponenter i trädskiktet är ek, alm, ask, lind och lönn. Inget av trädslagen ek, bergkek, avenbok, (var för sig eller tillsammans) eller bok utgör mer än 50% av grundytan. Skogen ska vara, eller i en relativt nära framtid kunna bli naturskog eller likna naturskog m.a.p. egenskaper och strukturer. Den kan ha påverkats av t.ex. plockhuggning, bete eller naturlig störning. Skogen ska vara i ett sent eller i ett relativt sent successionsstadium. Det ska finnas gamla träd, död ved och en kontinuitet för de aktuella trädslagen. Om naturliga störningsprocesser eller skötselåtgärder i syfte att imitera sådana har påverkat området kan även områden i yngre successionsstadier ingå. Egenskaper och strukturer som är typiska för naturskog finns normalt även i yngre successionsstadier. Skogens hydrologi får inte vara under stark generell påverkan från markavvattning. Naturtypen har en lång kontinuitet som lövträdbärande mark. Betes- eller slätterbruk har vanligtvis förekommit men områdena är nu igenvuxna. Delar av naturtypen kan p.g.a. av terrängförhållanden, endast varit marginellt påverkade av bete under lång tid. Naturtypen är mycket artrik och rödlistade arter av epifytiska kryptogamer, vedlevande insekter, samt marklevande flora och fauna förekommer. Artsammansättningen varierar med skogens slutenhet.

I Ranneberget finns skogar med stort inslag av ädla lövträd som ask, ek, lind, lönn och alm med inslag av triviala lövträd som asp och sälg. Förekomsten av död ved av ädellövträd och ädellövträd i olika åldrar samt oförändrade fuktighetsförhållanden är en förutsättning för naturtypen. Därför är naturtypen känslig för bruten kontinuitet i trädskiktet och åtgärder som förändrar luftfuktigheten eller skadar fältskiktet. Naturtypen är också känslig för konkurrens från gran eller främmande trädslag. Lav- moss och svampfloran, som är en viktig del av naturtypen, är känslig för luftföroreningar. Liknande skogar i närområdet är viktigt för arterna spridningsförmåga. Därför är naturtypen känslig för fragmentering.

<i>Bevarandemål:</i>	<p>Areal</p> <p>-Arealen ädellövskog med rik epifytflora ska vara minst x hektar.</p> <p>Struktur och funktion</p> <p>-På minst x (90) % av arealen ska andelen ädellövträd i alla skikt utgöra minst x (50) % och finnas i minst två skikt, där den undre skikthöjden är högst 1/2 av den övre.</p> <p>-Trädskiktets sammansättning ska vara minst x % av respektive trädslag.</p> <p>-Förnygring av nyckelarter i trädskiktet ska nås i minst x (90) % av området.</p> <p>Fördelningen av nyckelarter i olika åldrar eller diameterklasser ska vara x.</p> <p>-Det ska finnas minst x st grova och/eller gamla träd per ha.</p> <p>-Andelen arter av grova träd ska bibehållas eller öka så att x % av arten a, x % av arten b... o.s.v. förekommer bland de grova träden.</p> <p>-Högst x granar högre än 2 m får finnas i naturtypen. Trädslag av utländskt ursprung som t.ex. cykomorlönn och ädelgranar får inte finnas i naturtypen.</p> <p>-Det ska finnas minst x m³ död ved per ha. (Relationen död/levande ved ska vara minst 1/5)</p> <p>Typiska arter</p> <p>-Minst x av de typiska lavarerna jättelav, örtlav och blylav ska förekomma i minst x % av provytorna.</p> <p>-Minst x av de typiska mossarterna ska förekomma i minst x % av provytorna.</p> <p>-Minst x av de typiska vedsvamparna ska förekomma i minst x % av provytorna.</p> <p>-Minst x av de typiska kärlväxterna vårärt, sårläka, x ska förekomma i minst x % av provytorna.</p>
<i>Negativ påverkan:</i>	Se "vad kan påverka negativt?" för området som helhet.
<i>Bevarandeåtgärder:</i>	Se bevarandeåtgärderna för området som helhet.
<i>Bevarandestatus:</i>	Okänd. Kommer att kompletteras när basinventeringen är utförd.
<i>Uppföljning:</i>	Se tillsvidare den allmänna beskrivningen under rubriken: Uppföljning av naturtyper och arter. Uppföljningsmetoder mm. kommer att beskrivas senare.

9050 Näringsrik granskog

Beskrivning: Generellt sett förekommer naturtypen ofta på basisk berggrund och i södra Sverige ofta på mullrik brunjord. Naturtypen är näringsrik och torr-blöt och översilning kan förekomma. Naturtypen ligger ofta i sänkor, på dalbottnar eller i sluttningar med finsediment och/eller rörligt markvatten men kan även förekomma på flack mark. Trädskiktets krontäckningsgrad är normalt 50-100%, och gran utgör minst 50% av grundytan. Utöver gran kan samtliga inhemska trädslag förekomma. Skogen ska vara, eller i en relativ nära framtid kunna bli naturskog eller likna naturskog m.a.p. egenskaper och strukturer. Den kan ha påverkats av t.ex. plockhuggning, bete eller naturlig störning. Skogen ska vara i ett sent eller i ett relativt sent successionsstadium. Det ska finnas gamla träd och död ved och en kontinuitet för de aktuella trädslagen. Om naturliga störningsprocesser eller skötselåtgärder i syfte att imitera sådana har påverkat området kan även områden i yngre successionsstadier ingå. Egenskaper och strukturer som är typiska för naturskog finns normalt även i yngre successionsstadier. Områden med stor artrikedom med avseende på rödlistade arter knutna till naturtypen kan klassas som näringsrik granskog även om ett naturskogstillstånd inte hunnit uppkomma efter ett kontinuitetsbrott. Skogens hydrologi får inte vara under stark generell påverkan från markavvattning. Fältskiktet är i huvudsak präglad av näringsrika förhållanden och är välutvecklat och artrikt. Det finns både en högört- och en lågörtvariant. Epifytfloran kan vara rik. Där grundvattenytan ligger högt och där genomsilning eller översilning av marken äger rum är faunan av ryggradslösa djur och floran särskilt rik.

Partier av den här naturtypen finns på sluttningar och i dalgångar på Ranneberget. Naturtypen är beroende av att det finns kontinuitet av träd i olika åldrar, att buskskiktet bibehålls och att det finns död ved och att fuktighetsförhållandena är stabila. Naturtypen är känslig för bruten kontinuitet i trädskiktet och förändringar i hydrologin. Lav- moss och svampfloran, som är en viktig del av naturtypen, är känslig för luftföroreningar. Liknande skogar i närområdet är viktigt för arterna spridningsförmåga. Därför är naturtypen känslig för fragmentering.

Bevarandemål: Areal
-Arealen av naturtypen ska vara minst x hektar.

Struktur och funktion
-Trädslagsfördelningen ska vara minst 50 % gran, y % b, z % c, etc.
-Lövträdsarterna sälg, rönn och asp ska förekomma i minst x (90) % av naturtypen och utgöra minst x %. Minst x (10) skott högre än 2-4 m ska finnas per ha av respektive lövträdsart.
-Trädslag av utländskt ursprung t.ex. ädelgranar ska inte förekomma inom naturtypen.
-Det ska finnas minst x m³ död ved per ha. (Relationen död ved/levande ved ska vara minst 1/5.)

Typiska arter
-Minst x av de typiska kärlväxterna ska förekomma i minst x (uddbräken, sårläka, vårärt) % av provytorna.

Negativ påverkan: Se "vad kan påverka negativt?" för området som helhet.

Bevarandeåtgärder: Se bevarandeåtgärderna för området som helhet.

Bevarandestatus: Okänd. Kommer att kompletteras när basinventeringen är utförd.

Uppföljning: Se tillsvidare den allmänna beskrivningen under rubriken: Uppföljning av naturtyper och arter. Uppföljningsmetoder mm. kommer att beskrivas senare.

9180 Ädellövskog i branter*

Beskrivning: Generellt sett förekommer naturtypen både på basrikt och silikatrikt underlag och återfinns främst i bergsbranter, i blockrika rasavlagringar samt i raviner. Naturtypen omfattar både svala och fuktiga samt torra och varma miljöer. Översilade partier förekommer sällsynt. Trädskiktets krontäckningsgrad är 30-100% och ädellövträd utgör minst 50% av grundytan. Ask, alm, lind, lönn och ek är viktiga komponenter i trädskiktet. Inget av de tre trädslagsexemplen ask/triviallöv (tillsammans eller var för sig) på blöt översilad mark, ek/berge/avenbok (tillsammans eller var för sig) eller bok får överstiga 50% av grundytan. Inslag av triviallöv kan förekomma relativt rikligt. Skogen ska vara, eller i en relativt nära framtid kunna bli naturskog eller likna naturskog m.a.p. egenskaper och strukturer. Den har påverkats av t.ex. plockhuggning, bete eller naturlig störning. Skogen ska vara i ett sent eller i ett relativt sent successionsstadium. Det ska finnas gamla träd och död ved och en kontinuitet för de aktuella trädslagen. Om naturliga störningsprocesser eller skötselåtgärder i syfte att imitera sådana har påverkat området kan även områden i yngre successionsstadier ingå. Egenskaper och strukturer som är typiska för naturskog finns normalt även i yngre successionsstadier. Områden med stor artrikedom med avseende på rödlistade arter knutna till naturtypen kan klassas till ädellövskog i branter även om ett naturskogstillstånd inte hunnit uppkomma efter ett kontinuitetsbrott. Buskskiktet är ofta väl utvecklat och fältskiktet är ofta av örttyp. Artrik flora och fauna finns både i skuggiga och solexponerade lägen. Epifytrik naturtyp.

I flera av slutningarna är inslaget av ädellövträd stort. Dessa slutningar räknas till denna naturtyp. Förekomsten av död ved av ädellövträd och ädellövträd i olika åldrar samt oförändrade fuktighetsförhållanden är en förutsättning för naturtypen. Därför är naturtypen känslig för bruten kontinuitet i trädskiktet och åtgärder som förändrar luftfuktigheten eller skadar fältskiktet. Naturtypen är också känslig för konkurrens från gran eller främmande trädslag. Lav- moss och svampfloran, som är en viktig del av naturtypen, är känslig för luftföroreningar. Liknande skogar i närområdet är viktigt för arterna spridningsförmåga. Därför är naturtypen känslig för fragmentering.

Bevarandemål:

Areal

-Arealen brantädellövskog ska vara minst x hektar.

Struktur och funktion

-På minst x (90) % av arealen ska andelen nyckelarter i trädskiktet utgöra minst x (50) % i alla skikt och det ska finnas minst två skikt där det undre skiktets höjd är högst 1/2 av det övre.

-Trädskiktets sammansättning ska vara minst x % av respektive trädslag.

-För yngning av nyckelarter i trädskiktet ska nås i minst x (90) % av området.

Fördelningen av nyckelarter i olika åldrar eller diameterklasser ska vara x.

-Det ska finnas minst x st grova och/eller gamla träd per ha.

-Högst x granar högre än 2 m får finnas i naturtypen. Trädslag av utländskt ursprung som t.ex. cykomorlönn och ädelgranar får inte finnas i naturtypen.

-Det ska finnas minst x m³ död ved per ha. (Relationen död/levande ved ska vara minst 1/5)

Typiska arter

-Minst x av de typiska lavarerna jättelav, örtlav och blylav ska förekomma i minst x % av provytorna.

-Minst x av de typiska mossarna ska förekomma i minst x % av provytorna.

-Minst x av de typiska vedsvamparna ska förekomma i minst x % av provytorna.

-Minst x av de typiska kärllväxterna skogssvingel, särläka, x ska förekomma i minst x % av provytorna.

Negativ påverkan:

Se "vad kan påverka negativt?" för området som helhet.

Bevarandeåtgärder: Se bevarandeåtgärderna för området som helhet.

Bevarandestatus: Okänd. Kommer att kompletteras när basinventeringen är utförd.

Uppföljning: Se tillsvidare den allmänna beskrivningen under rubriken: Uppföljning av naturtyper och arter. Uppföljningsmetoder mm. kommer att beskrivas senare.

9190 Näringsfattig ekskog

Beskrivning: Generellt sett förekommer naturtypen på näringsfattiga sura och podsolerade sandiga jordar och morän som är torr-frisk och i vissa fall blöt. Trädskiktets krontäckningsgrad är 30-100% och ek/avenbok och/eller bergek (tillsammans eller var för sig) utgör minst 50% av grundytan. Inslag av tall, björk, rönn och asp kan förekomma. Skogen ska vara, eller i en relativt nära framtid kunna bli naturskog eller likna naturskog m.a.p. egenskaper och strukturer. Den kan ha påverkats av t.ex. plockhuggning, bete eller naturlig störning. Skogen ska vara i ett sent eller i ett relativt sent successionsstadium. Det ska finnas gamla träd och död ved och en kontinuitet för de aktuella trädslagen. Om naturliga störningsprocesser eller skötselåtgärder i syfte att imitera sådana har påverkat området kan även områden i yngre successionsstadier ingå. Egenskaper och strukturer som är typiska för naturskog finns normalt även i yngre successionsstadier. Buskskiktet är glest, ofta med brakved och rönn. Hassel kan förekomma. Fältskiktet består av ris, gräs och lågörter. Lundflora saknas. Bottenskikt saknas oftast helt eller utgörs av ett mycket glest mosstäcke. Ibland är de näringsfattiga växtbetingelserna kombinerade med ett utsatt läge för vind- och saltpåverkan vilket kan medföra att så kallad krattskog utbildas. I sådan skog är träden senvuxna, kläna, lågväxta, tätväxande samt knotiga och vindpinade. Ett tidigare betetryck kan också ha bidragit till att forma träden.

På Ranneberget finns också Inslag av ek i ädellövskogarna. De partier där eken är dominant räknas till denna naturtyp. Förekomsten av död ved av ek och ek i olika åldrar är en förutsättning för naturtypen. Därför är naturtypen känslig för bruten kontinuitet i trädskiktet och åtgärder som skadar fältskiktet. Naturtypen är också känslig för konkurrens från gran eller främmande trädslag. Lav- moss och svampfloran, som är en viktig del av naturtypen, är känslig för luftföroreningar. Liknande skogar i närområdet är viktigt för arterna spridningsförmåga. Därför är naturtypen känslig för fragmentering.

<i>Bevarandemål:</i>	<p>Areal</p> <p>-Arealen äldre ekskogar på sura sandiga marker ska vara minst x hektar.</p> <p>Struktur och funktion</p> <p>-På minst x (90) % av arealen ska andelen ek i trädsiktet utgöra minst x (50) % i alla skikt och det ska finnas minst två skikt, där den undre skikthöjden är högst 1/2 av den övre.</p> <p>-Trädsiktets sammansättning ska vara minst x % av respektive trädslag.</p> <p>-Föryngring av ek i trädsiktet ska nås i minst x (90) % av området. Fördelningen av ek i olika åldrar eller diameterklasser ska vara x.</p> <p>-Det ska finnas minst x st grova och/eller gamla träd per ha.</p> <p>-Högst x granar högre än 2 m får finnas i naturtypen. Trädslag av utländskt ursprung som t.ex. cykomorlönn och ädelgranar får inte finnas i naturtypen.</p> <p>-Det ska finnas minst x m³ död ved per ha. (Relationen död/levande ved ska vara minst 1/5)</p> <p>Typiska arter</p> <p>-Minst x av de typiska vedsvampsarterna ska förekomma i minst x % av provytorna.</p> <p>-Minst x av de typiska lavarerna ska förekomma i minst x % av provytorna.</p> <p>-Minst x av de typiska mossarterna ska förekomma i minst x % av provytorna.</p> <p>-Minst x av de typiska kärlväxterna ska förekomma i minst x % av provytorna.</p>
<i>Negativ påverkan:</i>	Se "vad kan påverka negativt?" för området som helhet.
<i>Bevarandeåtgärder:</i>	Se bevarandeåtgärderna för området som helhet.
<i>Bevarandestatus:</i>	Okänd. Kommer att kompletteras när basinventeringen är utförd.
<i>Uppföljning:</i>	Se tillsvidare den allmänna beskrivningen under rubriken: Uppföljning av naturtyper och arter. Uppföljningsmetoder mm. kommer att beskrivas senare.
